

AUDIOVIZUÁLIS DOKUMENTUMOK

Dexter: Az angol invázió. [Televíziós sorozat]. 2. évad 2. rész. Rendezte: Steve Shill. Clyde Phillips Productions, 2007. (DVD)

Dexter: Az élet álom. [Televíziós sorozat]. 4. évad 1. rész. Rendezte: Marcos Siega. Clyde Phillips Productions, 2009. (DVD)

Dexter: Kivirágzás. [Televíziós sorozat], 1. évad 3. rész. Rendezte: Michael Cuesta, Clyde Phillips Productions, 2006. (DVD)

Dexter: Krokodil. [Televíziós sorozat], 1. évad 2. rész. Rendezte: Michael Cuesta, Clyde Phillips Productions, 2006. (DVD)

Dexter: Régen és most. [Televíziós sorozat], 1. évad 1. rész. Rendezte: Michael Cuesta, Clyde Phillips Productions, 2006. (DVD)

IRODALOM

Aumont, Jacques – Bergala, Alain – Marie, Michel – Vernet, Marc: *L'Esthétique du film*, Párizs: Éditions Ferdinand Nathan, 1983.

Bíró Yvette: *A film formanyelve*, Budapest: Gondolat, 1964.

Dubois, Jacques: *Le roman policier ou la modernité*, Paris, Nathan, 1992.

Hamon, Philippe: *Pour un statut sémiologique du personnage*. In R. Barthes – W. Kayser – W. Booth – Ph. Hamon: *Poétique du récit*, Párizs: Éditions du Seuil, 1977, 115–180.

Jonhson, Beth: *Sex, Psychoanalyses, and Sublimation in Dexter*. In *Dexter – Investigating Cutting Edge Television* (szerk.: Douglas L. Howard). London: I.B. Tauris, 2010, 78–95.

Karpovich, Angelina I.: *Dissecting the Opening Sequence*. In *Dexter – Investigating Cutting Edge Television* (szerk.: Douglas L. Howard). London: I.B. Tauris, 2010, 27–42.

Krigler Gábor: *folyt.köv: Hogyan írjunk tévésorozatot*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2004.

Mittel, Jason: *Narratív komplexitás a kortárs amerikai televíziózásban*. Ford. Hagen Péter. Metropolis: Kortárs amerikai sorozatok, 2008, XII. évfolyam, 4. szám, 30–53.

Ndalianis, Angela: *Television and the Neo-Baroque*. In: Hammond, Michael – Mezdon, Lucy (szerk.): *The Contemporary Television Series*, Edinburgh: Edinburgh University Press, 2005, 83–101.

Nick: *Komment a 'Dexter' exclusive: Michael C. Hall talks about season 4's killer finale című írásához* [online]. 2009.12.16. Entertainment Weekly. <http://hollywoodinsider.ew.com/2009/12/15/dexter-michael-c-hall-talks-finale/>. Utolsó letöltés: 2013.04.05.

Stelter, Brian: *Showtime's Serial Killer Moves to CBS, to a Not Entirely Warm Welcome* [online]. 2008. 02. 16. The New York Times. http://www.nytimes.com/2008/02/16/arts/television/16dext.html?ex=1360818000&en=1a985ba93161796f&ei=5088&partner=rssnyt&emc=rss&_r=0. Utolsó letöltés: 2013.03.27.

Young, Alison: *The Scene of Violence – Cinema, Crime, Affect*. Abingdon: Routledge, 2010, 75–104.

SZABÓ ORSOLYA

„Egy ízig-vérig amerikai lány”

CATHERINE CAMBRIDGE-I HERCEGNÉ PRODUKCIÓJA ÉS RECEPCIÓJA
A VANITY FAIR ÉS A PEOPLE OLDALAIN

„Amerikai vagyok, és úgy gondolom, hogy Will & Kate fantasztikus”.¹ Ez a bejelentés, mely akár egy Névtelen Amerikai Royalisták nevű csoportban elterjedt bemutatkozásként is könnyedén megállná a helyét, Tgd46 (nick)nevéhez köthető, aki az amerikai *People* internetes oldalán osztotta meg a világgal rajongását a brit hercegi pár iránt. A kommentelő logikus döntést hozott, amikor a *People*-t használta

erre a célra, hiszen az elsősorban hírességekkel foglalkozó magazin mind offline, mind pedig online formájában rendkívül nagy érdeklődést mutatott a brit királyi ház iránt az elmúlt négy évtizedben, s a család új tagját, Catherine Middletont is igen lelkesen mutatta be a nem kevésbé lelkes amerikai közönségnek. 2011-ben, „Will & Kate” esküvőjének évében a magazin diadalittas hangulatban jelentette be: „[a]z olvasók azt mondták nekünk, hogy »annyira odavannak« Catherine hercegnéért”,² s ez a visszajelzés senkit sem döbbsenhetett meg túlzottan, ugyanis mind a hercegnével³ kapcsolatos cikkek alatti kommentek száma, mind pedig a *People* magas 2011-es eladási mutatói előre jelezték a közvélemény-kutatás eredményét.

Ez a figyelemreméltó érdeklődés azonban nem annyira egyértelmű, mint amennyire első látásra gondolhatnánk – s egyáltalán nem tekinthető feszültségektől mentesnek. Ebből a szempontból igen szimptomatikus lehet már a „fantasztikus” szó felbukkanása is, hiszen az angol „fantastic” (akárcsak magyar megfelelője), nem kizárólag pozitív értelemben használható: a kifejezés – többek között – a „bizarr” és a „valószerűtlen” jelentéstartalmakat is magában hordozza. Bár Tgd46, a tőle idézett mondat szövegkörnyezetéből kiindulva, nemigen gondolkodhatott ilyesmi-ben, valójában a negatív vagy zavart hozzáállás sem lenne különös egy amerikai⁴ részéről a Catherine Middleton hercegnévé válásával létrejött „Will & Kate”-jelen-ség kapcsán. Az Egyesült Államok lakói ugyanis (történelmük és társadalmi berendezkedésük miatt) elvileg nincsenek arra kondicionálva,⁵ hogy csodálatosnak tartsanak egy hercegnét – egy brit hercegné esetében pedig ennek különösen igaznak kellene lennie. Így aztán nem annyira meglepő, hogy a népszerűség hangorkánjából kihallatszanak kritikus hangok is, amelyek gyakran nem is annyira magát Catherine-t, hanem az amerikai közönség elfogadó, sőt éltető és igenlő reakcióját, valamint a hercegné kiterjedt médiareprezentációját problematizálják, és egyértelművé teszik, hogy számukra még a Catherine-re irányuló negatív figyelem is túl sok lenne. Tgd46 szavaitól csak néhány kommentnyire Carrie például megkérdőjelezi a brit királyi család új tagjára irányuló reflektorfény érvényességét: „Miért érdekli ez az amerikaiakat? Azt akarjuk, hogy ez az elavult intézmény itt is jelen legyen?”⁶ A vitát igen komolyra fordító PJA még direkterben fogalmaz a *Vanity Fair* egyik online cikke alatt: „Nem azért háborúztunk, hogy megszabaduljunk ezektől az emberektől?”⁷

Ezen tanulmány célja, hogy felkínáljon egy lehetséges választ a fenti kérdésekre, s hogy lekövesse azokat az erővonalakat, amelyek mentén a cambridge-i hercegné amerikai médiaprodukciója és befogadása szerveződik. Elemzésemben arra kívánok rámutatni, hogy a Catherine Middletont övező egyesült államokbeli médiatérfigyelem mértéke és a reakciók intenzitása (legyenek azok negatív vagy pozitív hangoltságúak) nagyon is érthető. A (fél)idegen (külföldi, angol, sőt: időnként egyenesen „gyarmatosítóként” érzékelt) hercegné amerikai jelenléte ugyanis a hírnév királyi előjogokhoz hasonló aspektusait, valamint a Chris Rojek által megfogalmazott „elért” (achieved) és „öröklött” (ascribed) hírnév⁸ fogalmait olyan módon problematizálja, amely az Egyesült Államok közönségét egészen ismerős dilemmákkal állítja szembe. Catherine a társadalmi osztályok közötti különbségekkel való szembenézésnek, ehhez kötődően az amerikai álom kérdésének, a meritokrácia ideáljának és az ízig-vérig amerikai lány (all-American girl) típusának (sztere-

otípiájának) ellentmondásos felületeként is képes működni az amerikai közönség szemében, s így médiajelenléte legalább olyan bonyolult és speciális képet mutat az Egyesült Államokban, mint hazájában.

A fenti fogalmak közötti interakciók feltérképezéséhez két népszerű amerikai magazin, a *People* és a *Vanity Fair* online változatának néhány cikkét és kommentjét használok fel, s a szoros olvasás módszerével elemzek olyan szövegrészleteket, amelyek a hercegné származásával, családi hátterével és reflektorfénybe kerülésének módjával foglalkoznak. Az általában pletykalapként definiált *People*-t és az önmagát közéleti magazinnak nevező *Vanity Fair*-t némileg eltérően fogom kezelni; ennek az az oka, hogy míg az utóbbi inkább hosszabb, elemző jellegű narratívákat közöl – melyek esetében a nyíltan vállalt önreflexió sem ritka jelenség –, addig az előbbi – különösen online formájában – gyakran nem megy tovább az események leíró ismertetésénél. Ez azonban természetesen nem jelenti azt, hogy a *People* látszólag „ártatlanabb”, vitára kevésbé közvetlenül felhívó írásai feszültségmentesek lennének. Mi több, ennek éppen az ellenkezője igaz, amit talán az fed fel a leginkább, hogy az olvasók sokkal jelentősebb mértékben reagálnak kommentek formájában a magazin gyorsan áttekinthető, a pletyka logikája mentén szerveződő írásaira, mint a *Vanity Fair* nagyobb lélegzetű cikkeire. A két magazint ezen különbségekből következően használok eltérő módon: a *People* esetében elsősorban a kommentekben megfogalmazott gondolatokra, míg a *Vanity Fair* kapcsán inkább a cikkeken megjelenő felvetésekre koncentrálok majd, miközben igyekszem párbeszédre bírni a különböző szövegeket és rétegeket.

„Bár mindössze egy hónap múlva a brit királyi család tagja lesz, a sportos és laza Kate Middleton mindig is ízig-vérig amerikai lánynak tűnt”.⁹ Ez a kijelentés (a *Vanity Fair* *Egy Kennedy Erzsébet királynő udvarában*¹⁰ című cikkének kezdőmondata) már önmagában érdekes fordulat lehet a gyanútlan olvasó számára – a 2011. április 1-jén közölt írás többi része azonban még több meglepetést rejteget. A magazin ugyanis a bennfentes bizonyosságát sugallva jelenti be egy ponton, hogy a Kennedy családhoz vezető szálat vélt felfedezni Catherine családfáján. A hírt már-már hihetővé teszi, hogy az íráshoz illusztrációként (és egyben „bizonyítékként”) csatolt fotón gyanakvó arckifejezésű, barna hajú kislány hajózik Bill és Hillary Clinton, Edward M. Kennedy (John F. Kennedy elnök öccse) és más vendégek társaságában, miközben a kép jobb oldalán, szélnek feszülve, büszkén leng az amerikai zászló. „Camelot¹¹ nem bukott el – egyszerűen csak bikontinentális”¹² – vonja le a *Vanity Fair* a konklúziót, s ezen a ponton már tényleg kezd nyilvánvalóvá válni, hogy miről is van itt szó. Ha Catherine hercegné már Kennedy volt, mielőtt hozzámert volna William herceghez, az első ránézésre azt jelenti, hogy az amerikai álmó valóban működik – és nem csak az Egyesült Államokban, hanem az Atlanti-óceán másik partján is. Méghozzá olyan nagy energiákat megmozgatva, amelyek még a brit királyi házat is segítenek bevenni: lám, egy középosztálybeli angol lányból is lehet ír származású amerikai trónörökös-feleség az Egyesült Királyságban. Erről pedig mindenképpen tudósítani kell Amerikában is, lehetőleg minél nagyobb gyakorisággal.

A történet azonban nem ennyire egyszerű (már amennyiben annak tűnt eddig): ha sikerül túllépnünk az előbbi gondolatot szervező nemzetközi káoszon, akkor

néhány igazán nagy kihívást jelentő csavarra is felfigyelhetünk. Először is, a remekül kidolgozott koloniális visszavágás-fantáziát, melyben egy amerikai ír bevándorló klán diadalmaskodik a brit monarchia felett, némileg azért összezavarja, hogy az amerikai álomnak szükségszerűen nem lehet érvényes végpontja a királyi családba való beházasodás. A királyi ház funkciójának, fontosságának elismerése ugyanis éppen az egyik lényeges feltételt érvénytelenítené: az amerikai álomnak az amerikai populáris tudattalant ma is sokszorosán átszövő eleme a James Truslow Adams klasszikusában, *Az amerikai eposzban* is megfogalmazott „egyenlő lehetőség”¹³ ideálja, melyet egy rangok mentén szerveződő társadalmi berendezkedés szükségszerűen aláás. Ráadásul nem csak arról van itt szó, hogy a brit királyi cím megszerzése kevésbé releváns ebben az esetben: a probléma felüti a fejét a Kennedyk kapcsán is, akiket igen gyakran emlegetnek „Amerika királyi családjaként”. Ez az összetétel egyrészt eleve önellentmondás, másrészt pedig éppen úgy az öröklés és a születési előjogok logikáját erősíti, mint a brit monarchia meghódítása.

Az igen ambivalens kérdéseket megbolygató, exkluzívnak beharangozott transzatlanti „leleplezés” természetesen csak április 1-jei tréfa volt, s azt a királyság és felsőbb osztályok iránti rajongást parodizálta, amely már a Kennedyk kapcsán is a hatalmába kerítette az amerikaiakat a XX. század közepén. Az (ön)ironikus írásban prezentált információkat tehát nem kell komolyan venni – a humor forrását viszont már annál inkább. A cikk (melynek szerzője egy ponton hozzáfűzi, hogy „a Kate rokonságával kapcsolatos hírek sokkolóak ugyan, de azért nem teljesen váratlanok – különösen ezen magazin olvasói számára”¹⁴) sokat elárul arról, hogy a *Vanity Fair* – és az egész amerikai média – miként próbálja elérhetővé, emészhetővé tenni a hercegné alakját a saját közönsége számára, s jelzi azt is, milyen erővonalak mentén szerveződnek a befogadói reakciók. Catherine Middleton ugyan soha nem nevezték a médiában amerikainak, s arról sem igen eshetett szó, hogy az Egyesült Államok hirtelen királysággá alakulna, ám a fenti sztereotípiák, mítoszok és ideák kérlelhetetlen bűvópatakként bukkannak fel a hercegné médiaprodukciónak és -repciónak. Úgy tűnik tehát, hogy Catherine azért tud vonzó maradni az egyesült államokbeli média számára, mert angolsága ellenére specifikusan amerikai indulatok és vágyak projekciós felületeként képes működni, miközben a produkció és recepció folyamataiban számos belső ellentmondás is kirajzolódik.

Ennek a komplexitásnak a lehetőségét pedig az teremtette meg, hogy Catherine hírnevének „vegyi összetétele” egymásnak feszülő, egyszersmind egymással össze is fonódó komponensekből áll. Edgar Morin szerint „a XX század, mely királyokat csinált a sztárokból, sztárokká tette a királyokat”,¹⁵ Chris Rojek *Celebrity* című könyvében pedig arról ír, hogy „[a] modern társadalom kialakulása során a hírességek töltötték ki azt a hiányt, melyet a királyok isteni jogába vetett néphit hanyatlása és Isten halála okozott”.¹⁶ Rojek a hírességfogalom¹⁷ létrejöttét az Egyesült Államok függetlenedéséhez köti s hozzáteszi, hogy „[a]z amerikai forradalom nemcsak a kolonializmus intézményeit, de a monarchikus hatalom ideológiáját is meg kívánta dönteni [...], helyükbe állítva a mindennapi ember eszméjét”.¹⁸ Bár a modern híresség születése talán nem köthető ennyire egyértelműen (s kizá-

rólág) Amerikához – a sztár jelenségét Morin például a mozi amerikai és európai kezdeteivel kapcsolja össze –, az kétségtelen, hogy az amerikai hírességkultusz (és az amerikai hírességek kultusza) mindig is meghaladta a máshol tapasztalt mértéket és intenzitást. Ezen kívül pedig nincs még egy olyan kultúra a világon, amely annyira előtérbe helyezné, s a hírnévvel annyira összemosná a hétköznapi ember, az egyszerű állampolgár boldogulásának és lehetőségeinek kérdését, mint az Egyesült Államoké.

Így aztán Rojek megállapítása, mely szerint „a monarchia helyébe a hírességek léptek mint az elismerés és az odatartozás szimbólumai”,¹⁹ az igen nagy mennyiségű sztárral rendelkező, s Hollywood jelenségét is magáénak tudó Amerikával kapcsolatban mindenképpen működőképes lehet. Még akkor is így van ez, ha Rojek gondolataival a *People* egyik kommentelője – Kim – valószínűleg nem egészen értene egyet. A *Kate: Egy hercegné terhességi útmutatója*²⁰ című írás alatt folytatott beszélgetésben ACW, Kim vitapartnere, így reagál azokra a véleményekre, melyek írói ellenérzésüket fejezik ki Catherine felfokozott médiajelenlétével kapcsolatban: „Sokkal [...] érdekesebbnek tartom [Catherine-t], mint a Kardashianekeket és a Lohaneket,²¹ vagyis az USA úgynevezett királyi fenségeit”.²² Kim felháborodik ACW szavain, és így fogalmaz: „Egyetlen értelmes ember sem gondolja az USA-ban, hogy a Kardashianekeket és a Lohaneket királyi személyek. Ez a legostobább dolog, amit valaha hallottam. Amerikában nincsenek királyok. Ez az ötlet totálisan szemben áll az amerikai álommal”.²³

Kimnek annyiban igaza van, hogy egyik említett család sem kapott soha hivatalos királyi rangot, s az is teljesen valószínűtlen, hogy ilyesmi egyszer bekövetkezik. Mégsem véletlen, hogy a Catherine hercegnő idegenségéről folytatott vita során felmerült az amerikai hírességek „megkoronázásának” problémája. Azt ugyanis senki sem tagadhatja, hogy az amerikai hírességek (is) olyan figyelmet képesek magukra vonni, és olyan előjogokkal rendelkeznek, amelyek korábban csak az uralkodókat (vagy esetleg az arisztokráciát) illették meg. Ilyen értelemben a média-celeb hercegné egyáltalán nem lóg ki a sorból, legfeljebb erőteljesebben hívja fel a figyelmet a hírnév királyi természetére, mint más hírességek. Mindezt persze elég kellemetlen végiggondolni, hiszen így nyilvánvalóvá válna, hogy a hírnév, mely az amerikai álom egyik legfontosabb ígérete, egy privilégiumokkal rendelkező társadalmi osztályt termel ki. „Az osztályokról folytatott diskurzus” pedig „tabutéma Amerikában, mert a nemzet húzódzik attól, hogy megvizsgálja, miként működik napról napra az Egyesült Államok osztályrendszere”²⁴ – hiszen ebben az esetben nyíltan el kellene ismerni, hogy ilyesfajta háttérbeli különbségeket az amerikai álom hazája is kitermel. A kommentelők vitája során ráadásul az is nyilvánvalóvá válik, hogy a hírnév a nem-királyi – és ráadásul amerikai – hírességek esetében sem minden esetben kötődik professzionális teljesítményhez (a Kardashianekeket és Lindsay Lohant általában ilyen kontextusban szokták emlegetni), s így a hercegné médiajelenlétének érvényességéből kiinduló diskurzus a meritokrácia ideáljának hiányosságait is „kibuktatja”.

Ebből a szempontból rendkívül lényeges a Chris Rojek által elkülönített három típus: az öröklött, az elért és a tulajdonított hírnév kategóriái, melyből az első kettő lényeges a hercegné szempontjából. „Az öröklött hírnév a származással kapcsola-

tos:²⁵ – írja a *Celebrity* szerzője – „a státusz a vérvonalból következik. Caroline Kennedy vagy William herceg hírneve biológiai származásából ered. [...] Az egyének hozzáadhatnak öröklött státuszukhoz vagy elvehetnek belőle [...], de öröklött hírnevük alapjai előre meghatározottak.”²⁶ Rojek az elért hírnevet az öröklődés logikájával szemben határozza meg: erre „az egyén nyílt verseny során, valamilyen érzékelt teljesítmény kapcsán tesz szert”.²⁷ A tulajdonított hírnév esetében pedig „a kulturális közvetítők által végzett, s az egyénre összpontosított reprezentáció tesz valakit figyelemre méltóvá vagy kivételessé”.^{28–29}

Catherine hercegné alakja azért különösen összetett, mert az öröklött és az elért hírnév ütközőpontjában található, s erre az amerikai gondolkodásmód rendkívül érzékenyen reagál. A hercegné, abban a pillanatban, hogy belépett William herceg életébe, jókora adagot kapott az öröklött reflektorfényből – viszont nem a saját családja által. Ez a felállás vagy kategórián kívül helyezi a hercegnét, vagy pedig még a meritokrácia ideáját aláásó „valódi” öröklött és a tulajdonított hírnév-nél is negatívabb szerepbe kényszerül. Akik ez utóbbi módon tekintenek Kate Middletonra, azok hírnevtolvajnak látják: vannak, akik annyira felháborodnak az általa elfoglalt médiafelület nagyságán, hogy egyenesen „szemétnek”³⁰ titulálják, a kicsit visszafogottabb Rslavino471 pedig – némi kulturális fordítást is beiktatva Catherine elleni kitörésébe – „a felkapaszkodott aranyásó brit verziójának”³¹ nevezi a hercegnét, aki szerinte azáltal tornázta fel magát „a brit társadalom csúcsára”,³² hogy a megfelelő ágyba feküdt. Rslavino471 vádjára természetesen az elért hírnév szempontjából is nézhetünk: a hercegné betagozódását a királyi családba lopás helyett elkönnyelhetjük valamiféle teljesítményként. Ám az, ha valaki feljebb tud házasodni (bár kétségtelenül számos képességre van szüksége ehhez) a társadalmi osztály és a királyság fogalmát eleve igen rossz szemmel néző amerikai közfigyelemben rendkívül kétes értékű eredmény.

A *People* magazin közvélemény-kutatása és a Catherinnel kapcsolatos kommentek oroszlanrésze alapján azonban a kép messze nem ennyire sötét, hiszen mind az öröklött, mind pedig az elért hírnév pozitív (bár még mindig ellentmondásos és épp ettől izgalmas) irányba is forgatható a hercegné produkciójában és recepciójában. Az öröklött hírnév problémáját a *People* azzal a huszárvágással próbálja megoldani, hogy erőteljesen Catherine külsejére, modorára helyezi a hangsúlyt. A Catherine szépségét ünneplő magazin „tökéletes tartású hercegnéként”³³ emlegeti őt, olyan nőként, aki számára éppen úgy eleve elrendeltetett, hogy élete során ki kell emelkednie az egyszerű alattvalók közül, mint ahogy egy uralkodó leszármazottjának is ez a megkérdőjelezhetetlen sorsa. A hercegné így szépsége és stílusérzéke miatt már-mindig-is királyi jelenséggé alakul a magazinban, mely időről időre azt is figyelmen kívül hagyja, hogy a hercegné nem a „princess”, hanem a „duchess”³⁴ címet viseli. Ilyen módon a *People* a kizárólag princessként emlegetett Disney-mesék szépséges hercegnőit és hercegnéit igyekszik előhívni az amerikai tudattalanból, s olyan tulajdonságokkal ruházza fel Catherine-t, amelyek „logikus-sá”, sorsszerűvé teszik, hogy fenséges figurává váljék. A *People* tehát tradicionális genderfantáziákkal telített mesék világába próbálja „menekíteni” a befogadót a társadalmi osztályokkal kapcsolatos dilemmák veszedelmes dzsungeléből, s bár so-

kan szembe fordulnak az ilyesfajta olvasatokkal, számos kommentben is felbukkan a hercegné „királyi szépségéről”³⁵ szóló narratíva.

Hasonló dologgal próbálkozik a *Vanity Fair* is, ám inkább az elért hírnév (tehát a meritokrácia) ideájának mentén haladva. A magazin ugyanis a hercegné külsejét és viselkedését teljesítményként értékeli, s arról számol be, hogy a „tartással rendelkező”,³⁶ Catherine valójában saját „rátermettsége”³⁷ köszönheti, hogy egy herceg felesége lett. A hercegné ugyanis képes arra, hogy a „sznobizmust [...] és a reflektorfényt hivatalos támogatás vagy útmutatás nélkül kezelje”³⁸ – azaz „mindig friss”,³⁹ „mindig mosolyog és egy szót sem szól”.⁴⁰ A dolog érdekessége, hogy ezek a leírások kísértetiesen hasonlítanak az *Amerikai hercegnő* (*American Princess*) című valóságshow során megfogalmazott elvárásokhoz. A műsorban, ahol egy ízig-vérig amerikai lány alaptulajdonságainak csiszolásához látnak hozzá, Elizabeth Marshall szerint „a brit birodalom osztálykódjait felhasználva”⁴¹ azt próbálják bizonyítani, hogy az (elsősorban külsődleges és viselkedésbeli) önművelésre irányuló „kemény munka lehetővé teszi a hercegnői-hercegnői státusz elérését”,⁴² és valóban: Catherine amerikai produkciója és recepciója ezen a ponton még egy elemmel bővül, ugyanis a hercegné kontrollált női teste és viselkedése különös együttállásba kerül középosztálybeli származásával, s ez egy újabb aspektust „ránt be” az értelmezési keretbe. A vonzó, sportos, egészséges és mosolygós ízig-vérig amerikai lány sztereotípiája, mely „vékony, fehér, középosztálybeli és heteroszexuális testet”⁴³ feltételez, kimondatlanul, de számos inkarnációban, különböző részletekben bukkan fel a magazin Catherine-ről szóló írásaiban. A *Wills és a valódi lány*⁴⁴ című cikkből megtudhatjuk például, hogy „Kate vidéki lány, aki szeret sportolni és lelkes úszó”,⁴⁵ mi több, annyira szimpatikusan egyszerű életet él, hogy akár a „szomszéd lányként”⁴⁶ (mely kifejezés az all-American girl szinonimája) is jellemezhető. A hercegné első nyilvános beszédéről szóló, igen pozitív hangvételű beszámoló Catherine „nagy, boldog, az angol fogászat csodás győzelmét hirdető mosolyáról”⁴⁷ beszél – ami talán ismét rejteget némi öniróniát, hiszen csodás győzelmek inkább a művészi szintre emelkedett amerikai fogászatra jellemzőek, így aztán az angol hercegné hibátlan mosolya már-már egyesült államokbeli be- és elfogadásának az egyik feltételeként működik a szövegben. Máshol arról is olvashatunk: bár „Kate lelkesen munkálkodik azon, hogy a királyi család dolgozó tagjává váljon”,⁴⁸ a hercegnének az is nagyon fontos, hogy békés kikötőt biztosítson a férje számára, mely törekvés az ambíciózus, ám gondoskodó természetű ízig-vérig amerikai lány egyik igen fontos jellegzetessége. A *Vanity Fair* kiemeli, hogy mikor a herceg nem dolgozik, „a pár új cocker spániel kiskutyáját sétáltatja”⁴⁹ a szabad levegőn, Catherine pedig „[e]sténként beleveti magát kedvenc hobbijába, William legkedvesebb ételének, a sült csirkének az elkészítésébe.”⁵⁰ Ezen a ponton, a *People* és a *Vanity Fair* egymás mellé helyezett képei alapján pedig már láthatjuk, hogy a hercegnéről szóló komolyan szánt elbeszélések is könnyen eljutnak oda, ahol a Kennedy-szálat fejtegető cikk a humor kedvéért vetette meg a lábát: egy rokonszenves „all-American girl”, aki képes rákapcsolódni a királyi életformára, bizony megérdemli, hogy boldogságának részleteiről az (ízig-vérig) amerikai média is folyamatosan beszámoljon.

A fentiek alapján az is kijelenthető: amikor a *Vanity Fair* „íz-ig-vérig amerikai lánynak” nevezte Catherine Cambridge-i hercegnét, egyáltalán nem tévedett. A brit Catherine ugyanis úgy képes megbolygatni az Egyesült Államok közönségének fantáziáját, hogy az egy amerikai hírességnek is becsületére válna. A hercegné médiajelenléte olyan jelenségeket kombinál, kérdőjelez meg és nyit fel, mint az amerikai álom és az amerikai „osztályfóbia”, a meritokrácia és az ízig-vérig amerikai lány világa, s ez egyesült államokbeli produkcióját és recepcióját rendkívüli telítettséggel és intenzitással látja el. „Nagy-Britannia annyira szerencsés!”⁵¹ – fakad ki egy anonim olvasó a *People* magazin számos princess-cikkének egyike alatt. A kommentelőnek nem kellene irigykednie: nagyon úgy tűnik, hogy az Egyesült Államok egy saját, amerikai Catherine hercegnét tudhat magáénak.

JEGYZETEK

1. TGD46: Komment a *William & Kate's First-Born Daughter Eligible to be Queen* című cikkhez. *People*, 2011.10.28. http://www.people.com/people/package/article/0,,20395222_20540813,00.html#disqus_thread. „I am American and I think Will & Kate are fantastic.” A szövegben található, eredetileg angol nyelvű idézeteket mind saját fordításban közlöm.

2. Readers Love Kate, *Want to Date Ryan Reynolds*. *People*, 2011.12.15. http://www.people.com/people/package/article/0,,20543425_20553996,00.html. „Readers told us they were ‘so into’ Duchess Catherine.”

3. Bár Catherine-t mind hercegnőként, mind pedig hercegnéként emlegetik a magyar médiában, a királynő-királyné különbségtétel mintáját követve a „hercegné” megnevezést használok ebben a tanulmányban.

4. Azt természetesen nem lehet biztosan tudni, hogy a kommentelők milyen nemzetiségűek; ettől függetlenül megnyilvánulásaik számos olyan kulturális jelentést és ellentmondást a felszínre hoznak, amelyek segítik Catherine hercegné amerikai recepciójának felderítését.

5. A Kate-jelenség ennek ellenére nem teljesen újdonság, hiszen Grace Kelly Rainier monacói herceggel kötött házasságát is igen nagy odaadással követte az Egyesült Államok közönsége. A színésznő esetében ráadásul az is bonyolította a dolgokat, hogy Kelly született amerikai volt.

6. Carrie: Komment a *William & Kate's First-Born Daughter Eligible to be Queen* című cikkhez. „Why do Americans care? Do we want this archaic institution here?”

7. Pja: Komment a *This Was Then, This Is Now* című cikkhez. *Vanity Fair*, 2011.04.15. <http://www.vanityfair.com/society/features/2011/04/royal-wedding-then-and-now-slide-show-201104>. „Didn't we fight a war to get rid of these people?”

8. Chris Rojek: *Celebrity*. London: Reaktion Books, 2001. 17. Rojek harmadik kategóriája a tulajdonított („attributed”) hírnév.

9. Juli Weiner: *A Kennedy in Queen Elizabeth's Court*. *Vanity Fair*, 2011.04.01. <http://www.vanityfair.com/society/features/2011/04/kate-middleton-kennedy-connection-201104>. „Though she's just a month away from becoming British royalty, athletic and easygoing Kate Middleton has always seemed like an All-American girl.”

10. Weiner: *A Kennedy in Queen Elizabeth's Court*. „A Kennedy in Queen Elizabeth's Court”

11. A Kennedy-kormányzat „beceneve”; az elnevezés, mely az Artúr-legendával fonja össze JFK elnökségét, először a *Life* magazin 1963. december 6-án megjelent számában tűnt fel, abban az interjúban, melyet Jacqueline Kennedy, az elnök özvegye adott Theodore H. White-nak.

12. Weiner: *A Kennedy in Queen Elizabeth's Court*. „Camelot hasn't fallen—it's just bi-continental.”

13. James Truslow Adams: *The Epic of America*. Google Books. http://books.google.hu/books?id=paIpt-vBVR8C&printsec=frontcover&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false, „equal opportunity”.

14. Weiner: *A Kennedy in Queen Elizabeth's Court*. „While news of Kate's relationship is shocking, it was not completely unexpected—particularly to readers of this magazine.”

15. Edgar Morin: *The Stars*. Ford. Richard Howard. Minneapolis: University of Minnesota Press, 2005. 84. „the twentieth century, which makes royalty of the stars, makes stars of kings”

16. Rojek: *Celebrity*. 13. „As modern society developed, celebrities have filled the absence created by the decay in the popular belief in the divine right of kings, and the death of God.”

17. A sztár és a híresség közötti különbségtételnek sok különböző módja van; Christine Geraghty számára például a híresség a sztár egyik altípusa. Mivel Rojek a híresség fogalmát bontja különböző kategóriákra, ebben a tanulmányban a két kifejezést szinonimaként használom.

18. Rojek: *Celebrity*. 13. „The American Revolution thought to overthrow not merely the institutions of colonialism but the ideology of monarchical power too. It replaced them [...] with the ideology of the common man.”

19. Uo. 14. „Celebrities replaced the monarchy as the new symbols of recognition and belonging”.

20. Kate: *A Princess's Guide to Pregnancy*. People. 2013.03.30. http://www.people.com/people/package/article/0,,20395222_20686043,00.html.

21. A Kardashianeak Amerika egyik leghíresebb reality-családja; valóságshowjuk nyolcadik évadját készítették el ebben az évben. A Lohanek említésével a kommentelő Lindsay Lohan színésznő családjára utal; az egyre inkább botrányairól és bírósági ügyeiről ismert Lohan szülőket gyakran vádolják azzal, hogy lányuk hírnevén élőködnék.

22. Acw: Komment a *Kate: A Princess's Guide to Pregnancy* című cikkhez. People. 2013.03.30. http://www.people.com/people/package/article/0,,20395222_20686043,00.html#disqus_thread. „I consider them much more [...] interesting than the Kardashians, Lohans or so-called U.S. royalty.”

23. Kim: Komment a *Kate: A Princess's Guide to Pregnancy* című cikkhez. People. 2013.03.30. http://www.people.com/people/package/article/0,,20395222_20686043,00.html#disqus_thread. „No person with any sense in the US thinks that the Kardashians or Lohans are royalty. That is the stupidest thing I have ever heard. There is not royalty in the US. That goes against the very idea of the American Dream.”

24. Robert Perrucci és Earl Wysong: *The New Class Society: Goodbye American Dream?* Google Books. http://books.google.hu/books/about/The_new_class_society.html?id=uDSnkei7Q6IC&redir_esc=y. 4. „The discussion of class in America is a taboo subject because of the national reluctance to examine how the class system of the United States operates on a day-to-day basis.”

25. Rojek: *Celebrity*. 17. „Ascribed celebrity concerns lineage”.

26. Uo. „status typically follows from bloodline. The celebrity of Caroline Kennedy or Prince William stems from their line of biological descent. Individuals may add to or subtract from their ascribed status [...], but the foundation of their ascribed celebrity is predetermined.”

27. Uo. 18. „derives from the perceived accomplishments of the individual in an open competition.”

28. Uo. *Celebrity*. 18. „the result of the concentrated representation of an individual as newsworthy or exceptional by cultural intermediaries.”

29. A Kim kommentjében emlegetett Kardashianekeket és Lohaneket például sokan sorolják ebbe a típusba, bár az előbbiekkkel kapcsolatban az öröklött hírnév kategóriája is felmerül, hiszen edesapjuk O.J. Simpson védőügyvédjeként vált médiasztárrá, így gyermekei már örökölték a reflektorfényt, nem létrehozva, csak megerősítve társadalmi helyzetüket.

30. Clare: *Komment a Kate: A Princess's Guide to Pregnancy* című cikkhez. People. 2013.03.30. http://www.people.com/people/package/article/0,,20395222_20686043,00.html#disqus_thread. „trash”

31. Rslavino471: Komment a *Kate Says She Misses William 'Terribly' While He's Away* című cikkhez. People. 2012.03.08. http://www.people.com/people/package/article/0,,20395222_20576871,00.html#disqus_thread. „a British version of a Climbing Goldigger” (sic!).

32. Uo. „slept her way to the top of British society”.

33. Michelle Tauber: *Perfectly Poised Princess!* People. 2011.06.27. <http://www.people.com/people/archive/article/0,,20505420,00.html>.

34. Mind a két kifejezés hercegnőt/hercegnét jelent; a két cím akár egyszerre is birtokolható.

35. Kitkat222: Komment a *Prince William Travels for Work, Kate Steps out for Charity* című cikkhez. People. 2012.02.29. http://www.people.com/people/package/article/0,,20395222_20574466,00.html. „royal beauty”.

36. Vicky Ward: *Will's Cup of Tea*. Vanity Fair. 2008. november. <http://www.vanityfair.com/style/features/2008/11/middleton200811>, 3. „poise”.
37. Uo. „caliber”.
38. Uo. 1. „handling the snobbery [...] and spotlight without official support or guidance.”
39. Uo. 3. „how fresh she always appears”.
40. Vanity Fair: *Palace Advised to Watch Footage of Diana for Tips on Dealing with Paparazzi*. Vanity Fair. 2011.03.31. <http://www.vanityfair.com/online/daily/2011/03/palace-advised-kate-middleton-to-watch-footage-of-diana-for-tips-on-dealing-with-paparazzi>. „always smiles and never says a word”.
41. Brenda R. Weber: *Imperialist Projections: Manners, Makeovers and Models of Nationality*. In: Melanie Waters (szerk.): *Women on Screen: Feminism and Femininity in Visual Culture*. Houndmills: Palgrave and Macmillan, 2011. 138. „classed codes of the British Empire”.
42. Uo. 139. „it is possible to achieve princess status [...] through hard work”.
43. Elizabeth Marshall: *Red, White, and Drew: The All-American Girl and the Case of Gendered Childhood*. Children's Literature Association Quarterly, 2002/Tél/4/27. 203.
44. Katie Nicholl: *Wills and the Real Girl*. Vanity Fair. 2010. december. <http://www.vanityfair.com/society/features/2010/12/william-and-kate-201012>.
45. Uo. „Kate was a country girl [...] who [...] was a keen swimmer”.
46. Uo. „girl-next-door”.
47. Sarah Ball: *Royal Watch: Analyzing Kate Middleton' Clipped, Sunny Speaking Voice*. Vanity Fair. 2012.03.19. <http://www.vanityfair.com/online/daily/2012/03/analyzing-kate-middleton-speaking-voice-treehouse>, „big, happy, miraculous-triumph of-english-dentistry grins”.
48. Katie Nicholl: *Royal Catwalk*. Vanity Fair. 2012. szeptember. <http://www.vanityfair.com/society/2012/09/kate-middletons-married-life-house-facials>, „Kate is keen to cut her teeth as a working royal”.
49. Uo. „the couple walk their new cocker-spaniel puppy”.
50. Uo. „In the evenings she indulges her hobby of cooking William's favorite supper, roast chicken.”
51. Guest: *Komment a Prince William Travels for Work, Kate Steps out for Charity című cikkhez*. „Britain's so lucky.”

